

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
_____ВИЛОЯТИ

Кўча ва яшаш уйларни ёритиш
учун ақилли чироқлар ишлаб
чиқариш бўйича тузилган

БИЗНЕС-РЕЖА

_____шаҳар

Лойиханинг умумий
қиймати

11 000 000 АҚШ \$

_____ – 20__ йил

➤ Кириш	3
➤ Лойиха ташаббускори хакида қисқача маълумот	4
➤ Лойиханинг амалга ошириш графиги	5
➤ Фаолиятнинг маркетинг таҳлили	6
➤ SWOT (АЗИТ) таҳлили	8
➤ Маркетинг стратегияси ва дастури	9
➤ Умуминвестицион харажатлар ва молиялаш манбаалари	10
➤ Маҳсулот ишлаб чиқариш режаси	11
➤ Хом ашё ва моддий ресурслар сарф – харажатлари.....	12
➤ Ишчи кучи сарф харажатлари	13
➤ Энергия ресурслари сарф харажатлари	14
➤ Амортизация ажратмалари	15
➤ Ялпи харажатлар ҳисоби	16
➤ Молиявий натижалар ҳисоби	17
➤ Пул оқими ва дисконтланган пул оқими	18
➤ Хулоса.....	19
➤ Фойдаланилган адабиётлар	20

КИРИШ

Фаол тадбиркорлик бизнес фаолиятини инновацион, яъни замонавий ёндашувлар, илғор технология ва бошқарув усуллари асосида ташкил этадиган иқтисодий йўналишдир.

Фаол тадбиркор деганда, биз рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришга қодир, энг муҳими, янги иш ўринлари яратиш, нафақат ўзини ва оиласини боқадиган, балки бутун жамиятга наф келтирадиган ишбилармон инсонларни тушунамиз. Бундай тадбиркорлар сафини кенгайтириш, жумладан, юқори технологиялар, илм-фаннинг энг сўнгги ютуқларига асосланган техника ва асбоб-ускуналарни мамлакатимизга олиб келиш ва жорий этиш учун уларга муносиб шароитлар яратиш бизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлиши шарт. Керак бўлса, хориждаги етакчи компания ва ташкилотларда тажриба орттириши, ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиши учун уларга ҳар томонлама имконият туғдириб беришимиз лозим.

Бугун биз давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини тубдан янгилашга қаратилган инновацион ривожланиш йўлига ўтмоқдамиз. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки замон шиддат билан ривожланиб бораётган ҳозирги даврда ким ютади? Янги фикр, янги ғояга, инновацияга таянган давлат ютади.

Инновация – бу келажак дегани. Биз буюк келажакимизни барпо этишни бугундан бошлайдиган бўлсак, уни айнан инновацион ғоялар, инновацион ёндашув асосида бошлашимиз керак. Шунинг учун биз Инновацион ривожланиш вазирлигини ташкил этдик ва унинг олдида аниқ вазифаларни қўйдик. Бу вазирлик нафақат иқтисодиёт соҳасида, балки бутун жамият ҳаётида энг муҳим лойиҳаларни амалга оширишда ўзига хос локомотив ролини бажаради, деб ишонамиз.

ЛОЙИХАНИНГ АСОСИЙ ТАЪСИСЧИЛАРИ

_____ вилояти, _____ шаҳар, _____ кўчаси
 __ -уйда истикомат килувчи Ўзбекистон Республикаси
 фукароси _____ (Паспорт
 серияси: АА № _____, «__» _____ 201__
 йилда _____ шаҳар ИИБ томонидан берилган)

Корхона устав фонди _____ минг сумдан иборат бўлиб,
 таъсисчилар уртасида тенг миқдорда тақсимланган.

ЛОЙИХАНИНГ АМАЛГА ОШИРИШ ГРАФИГИ

№	Амалга ошириладиган тадбирлар	2019 йил		
		Май	Июнь	Июль
1	Бизнес режа ишлаб чиқиш			
2	Ишлаб чиқариш технологияларини сотиб олиш учун шартнома имзолаш			
3	Амалга ошириладиган қурилиш монтаж ишлари учун смета ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш			
4	Таъмирлаш, монтаж ишларини амалга ошириш			
5	Лойиҳани ишга тушириш ва синовдан ўтказиш			

ФАОЛИЯТНИНГ МАРКЕТИНГ ТАХЛИЛИ

Ҳозирги вақтда ҳар бир соҳа ривожланиши ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш бозор иқтисодини асосий талабидир. Корхона ўз имкониятларидан ва бозор талабларидан келиб чиққан ҳолда фаолиятни ривожлантиришни режалаштирган. Бунинг учун айрим изланишлар ва талабларни ўрганиш орқали амалга оширилиши кўзланган.

Шунинг учун бозор шароитини ўрганишда маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўлган талабни мавжудлигини аниқлашда бир қатор изланишлар олиб боради.

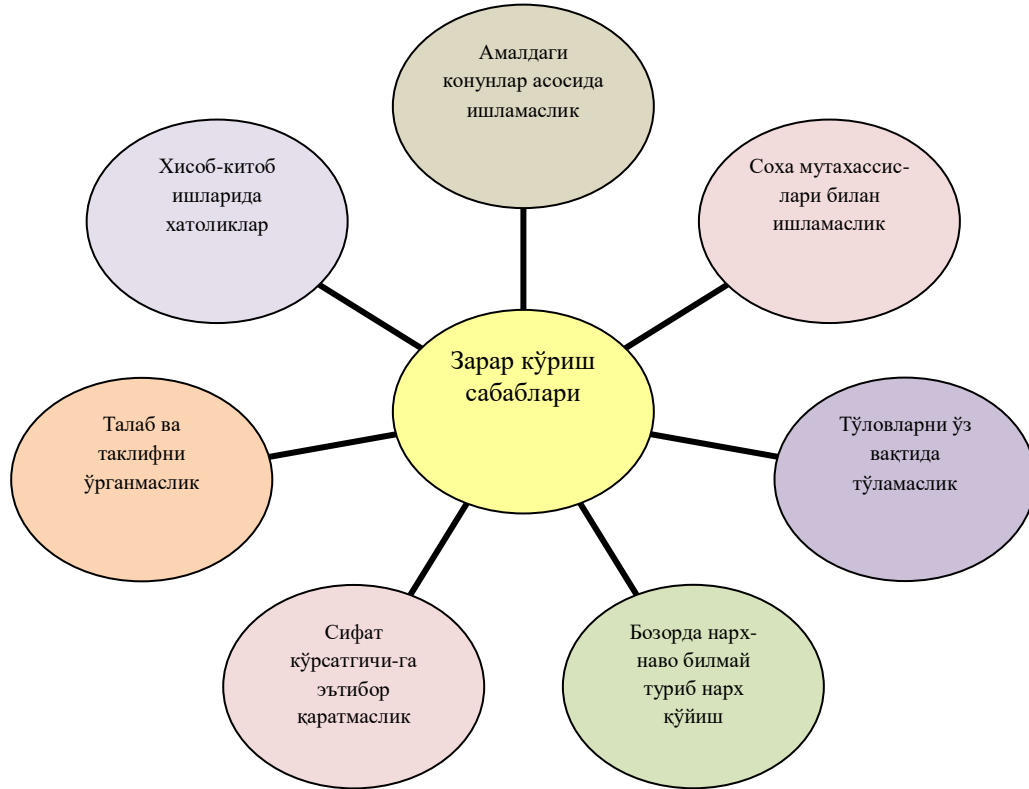
Маблағини ўзлаштириш орқали корхона ишлаб чиқариш фаолиятини ташкил этиш билан қуйидаги талабларни қондириш режалаштирилмоқда:

-Аҳоли ва юридик шахслар учун зарур бўладиган ёритиш чироқлари ишлаб чиқариш;

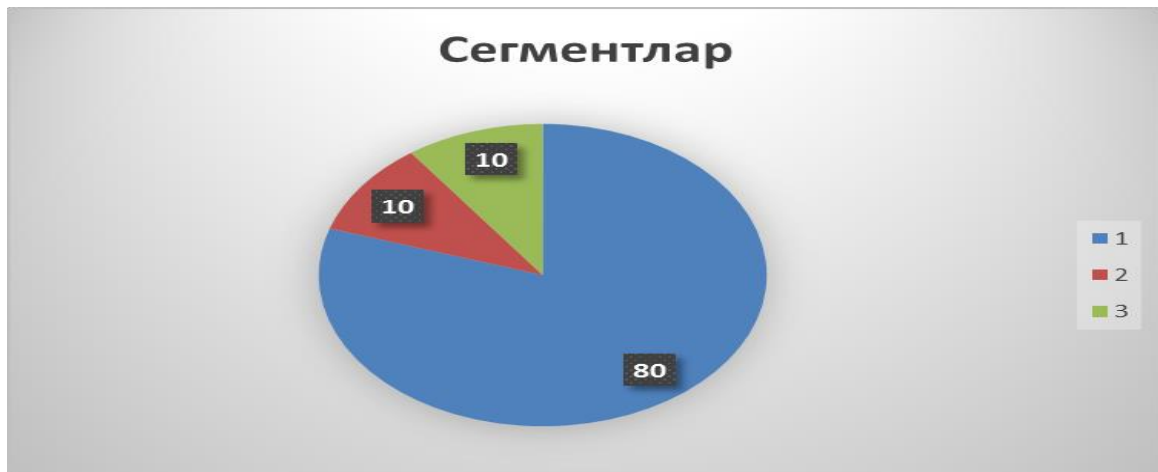
-Реклама асосида аҳоли, фермер хўжаликларига таклиф қилиш ва буюртмачилар талабини тўлақонли қондириш;

-Мижозларни талабини қондиришда имтиёзлар ва уларни рағбатлантиришни режалаштириш.

ТАДБИРКОР ТОМОНИДАН ОЛИБ БОРИЛАДИГАН ФАОЛИЯТНИ ЗАРАРЛИ ТАЪСИРИ ТУШУНЧАСИ

БОЗОР СЕГМЕНТАЦИЯСИ

- 1) _____ шаҳар 2) Қўшни туманлар 3) Қўшни вилоятлар

ХУДУДАГИ РАҚОБАТЧИЛАР ТАҲЛИЛИ

Рақобатчилар маҳсулоти	сифат	Хусусияти	Самарадорлиги	Қулайлиги	Савдо шартлари
А..... маҳсулоти						
В..... маҳсулоти						

МАРКЕТИНГ МАТРИЦАСИ

№	Мазмуни	Сегмент 1	Сегмент 2	Сегмент 3
1	Мижозлар Тавсифи	шаҳар	Қўшни туманлар	Қўшни вилоятлар
2	Истеъмол хажми	80 %	10 %	10 %
3	Истеъмолчиларнинг географик жойлашуви	шаҳар	Қўшни туманлар	Қўшни вилоятлар
4	Маҳсулотга талабнинг камайтиши, купайиши ёки барқарорлиги	Барқарор	Кўпаяди	Кўпаяди
5	Маҳсулотни харид килиш қобилияти	Юқори	Ўрта	Ўрта
6	Маҳсулотни истеъмолчиларга жалб этиш	Қулай нарх ва сифат	Қулай нарх ва сифат	Қулай нарх ва сифат

SWOT ТАХЛИЛ

<p style="text-align: center;">S</p> <p style="text-align: center;">Кучли томони</p> <p>Бизнес учун жуда қулай ҳудудда жойлашган+</p> <p>Маҳсулотга бўлган талабнинг мавжудлиги ++</p> <p>Зарурий технологияларни мавжудлиги+</p>	<p style="text-align: center;">W</p> <p style="text-align: center;">Кучсиз томони</p> <p>-Кучли брендга эга эмаслиги++</p>	Кучли томонлар 3 та
		Кучси томонлар 1 та
		S>W
		++S 3 та
		++W
		1 та
		++S>++W
<p style="text-align: center;">O</p> <p style="text-align: center;">Имкониятлар</p> <p>Тадбиркорлик фаолиятига берилаётган имконият ва имтиёзлар ++</p> <p>Маҳсулот турини кенгайтириш+</p> <p>Хом ашё ресурсларини бозор нархидан арзон олиш имконияти мавжудлиги</p>	<p style="text-align: center;">T</p> <p style="text-align: center;">Хавфлар</p> <p>Кучли рақобатчиларнинг пайдо булиши+</p> <p>Тўлов қобилиятини номуайянлиги++</p>	Имкониятлар 3 та
		Тусиклар 2 та
		Q>T
		++O 3 та
		++T 2 та
		++O>++T

МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯСИ ВА ДАСТУРИ

Ушбу бўлимда корхона томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотиш бўйича харидор ва буюртмачиларни жалб қилишни ташкил этиш масалалари кўриб чиқилади. Ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотилишида маркетингни муваффақиятли ташкил этиш учун корхона фойдасига салбий таъсир кўрсатмасдан имкон қадар дисконт нархлар ва чегирмалар таклиф этиш (агар тўлов миқдори юқори бўлмаса) режалаштирилган. Ундан ташқари _____ шаҳар ва яқин туманларда турли реклама акциялар ўтказиш ва харидорлар диққатини жалб этиш ҳам кўзда тутилган. Бунинг асосий сабаби бу ишлар корхона фойдаси ҳисобидан амалга оширилади. Хамкорлик асосида корхонанинг фойдаланилмаётган қувватларидан тўлиқ фойдаланиш ётади.

Рекламар уюштириш дастурида **15000** **дона** таркатма материаллар ишлаб чиқиш ва таркатиш ҳам кўзда тутилган бўлиб, булардан ташқари яна 15 000 000 сўм маблағ самарали ва қулай реклама турларига сарфланиши мумкин.

УМУМИНВЕСТИЦИОН ХАРАЖАТЛАР ВА МОЛИЯЛАШ МАНБААЛАРИ

№	Технологиялар номи	Сони	Жами	АҚШ доллари Шу жумладан	
				Ўз маблағ	Кредит ҳисоби
1	Ишлаб чиқариш технология ва ускуналари сотиб олиш		10 000 000	10 000 000	0,0
2	Ишлаб чиқариш биноларини қуриш ва таъмирлаш		1 000 000	1 000 000	0,0
	ЖАМИ		11 000 000	11 000 000	0,0

МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАЖМИ

доҶа

№	Номи	1- йил	2- йил	Жами
1	Кўча ва яшаш уйларини ёритувчи чироқлар	350 000	350 700	700 700

ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН МАҲСУЛОТ ҚИЙМАТИ

минг сўм

№	Номи	Ўртача нархи (сўм)	1 – йил	2 – йил	Жами
1	Кўча ва яшаш уйларини ёритувчи чироқлар	220 000	77 000 000	77 308 000	154 308 000

ХОМ-АШЁ ВА МАТЕРИАЛ САРФ – ХАРАЖАТЛАРИ

Бирлик маҳсулот ишлаб чиқариш харажатлари таркиби

№	Хом ашё ва материаллар номи	Ўртача нархи (сўм)	Хом ашё ва материаллар	
			миқдори кг	Сумма (сўм)
1	Метериал ва ёрдамчи воситалар	250 000	0,100	25 000
	ЖАМИ			25 000

ЙИЛЛАР БЎЙИЧА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАР ТАРКИБИ

№	Кўрсаткичлар номи	Шу жумладан йиллар бўйича		Жами харажатлар
		1-йил	2-йил	
1	Метериал ва ёрдамчи воситалар	8 750 000	8 798 186	17 548 186
	ЖАМИ	8 750 000	8 798 186	17 548 186

8. Ишчилар графиги ва иш ҳақи тақсимоти

минг сум

№	Лавозимлар	Ишчи ходимлар сони	Ўртача иш ҳақи	15 фоиз ажратма	Ойлик иш ҳақи фонди	Жами йиллик иш ҳақи фонди
<i>Бошқарув ходимлари</i>						
1	Бошлиқ	1	2 000	300	1 559	18 708
2	Хисобчи	1	1 850	278	1 380	16 560
	Жами	2	3 850	578	2 939	35 268
<i>Асосий ва ёрдамчи ишлаб чиқаришда банд булганлар</i>						
3	Асосий ишлаб чиқаришда ишчилар	55	1 700	255	107 525	1 290 300
4	Ёрдамчи ишлаб чиқаришда	30	1 600	240	55 200	662 400
5	Бошқа ишчилар	15	1 550	232,5	26 738	320 850
	Жами	100	4 850	728	189 463	2 273 550
	Хаммаси	102	8 700	1 305	192 402	2 308 818

Изох: Ишчи ходимларни иш ҳақи ўзгарувчан бўлиб, ушбу маълумотда дастлабки иш ҳақи тўловлари асос қилиб олинган. Келгусида ҳар йили камида 10-15 % га иш ҳақини купайтириб бориш режалаштирилган.

**ИШ ХАКИ ФОНДИНИНГ ЙИЛДАН ЙИЛГА
ЎСИБ БОРИШИ 10-15 %**

МИНГ СУМ

№	Номланиши	1 йил	2 йил	Жами
1	Бошқарув аппарати ходимлари иш хаки	46 200	46 662	92 862
	<i>Бошқарув ходимлари иш хакидан ажратма 15 %</i>	6 930	6 999	13 929
2	Ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимлар	5 820 000	5 878 200	11 698 200
	<i>Ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимлар иш хакидан 15 % ажратма</i>	873 000	881 730	1 754 730
3	Жами иш хаки учун амалга оширилган харажатлар	5 866 200	5 924 862	11 791 062
	<i>Иш хакидан жами ажратмалар 15 %</i>	879 930	888 729	1 768 659
	ЖАМИ ИШ ХАКИ ХАРАЖАТЛАРИ	6 746 130	6 813 591	13 559 721

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИ САРФ ХАРАЖАТЛАРИ**Коммунал харажатлар**

минг сўм

№	Харажат тури	Электр энергия сарфи (кВт)		Нархи (сўм)	Кунлик харажат (сўм)	Шу жумладан йиллар бўйича			Жами
		Бир соатда	Бир кунда			1-ойда	1-йил	2-йил	
1	Электр энергияси (кВт)	500	4000	270	1 080	28 080	336 960	343 699	680 659
2	Табиий газ (м.куб)	10	80	320	26	666	7 987	8 147	16 134
3	Ичимлик суви (м.куб)	20	160	1560	250	6 490	77 875	79 433	157 308
	Жами				1 355	35 235	422 822	431 279	854 101

АМОРТИЗАЦИЯ АЖРАТМАЛАРИ**Амортизация ажратмалари хисоби**

минг сум

№	Амортизация объекти	Асосий воситалар киймати	Амортизация ставкаси	1 йил	2 йил	Жами
1	Бино ва иншоатлар	8 400 000	5%	420 000	399 000	819 000
2	Ишлаб чиқариш ускуналари	84 000 000	8%	6 720 000	6 182 400	12 902 400
	Жами	92 400 000		7 140 000	6 581 400	13 721 400

ЯЛПИ ХАРАЖАТЛАР ХИСОБИ
Маҳслот ишлаб чиқариш ялпи харажатлари
(таннарх калькуляцияси)

МИНГ СУМ

№	Харажат турлари	1 йил	2 йил	Жами
1	Ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган хом ашё ва материал харажатлар	8 750 000	8 798 186	17 548 186
2	Асосий ишлаб чиқаришдаги ишловчилар иш хаки харажатлари	5 820 000	5 878 200	11 698 200
3	Иш хакидан ижтимоий тулов ажратмалари	873 000	881 730	1 754 730
4	Коммунал харажатлар (электр, газ ва сув)	422 822	431 279	854 101
5	Транспорт харажатлари	262 500	263 946	526 446
6	Амортизация ажратмалари	7 140 000	6 581 400	13 721 400
7	Бошқа харажатлар	698 050	685 042	1 383 092
	Ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи	23 966 372	23 519 783	47 486 155

МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР ХИСОБ-КИТОБИ

Жадвал № 29. Даромадлар ҳисоби

минг сўм

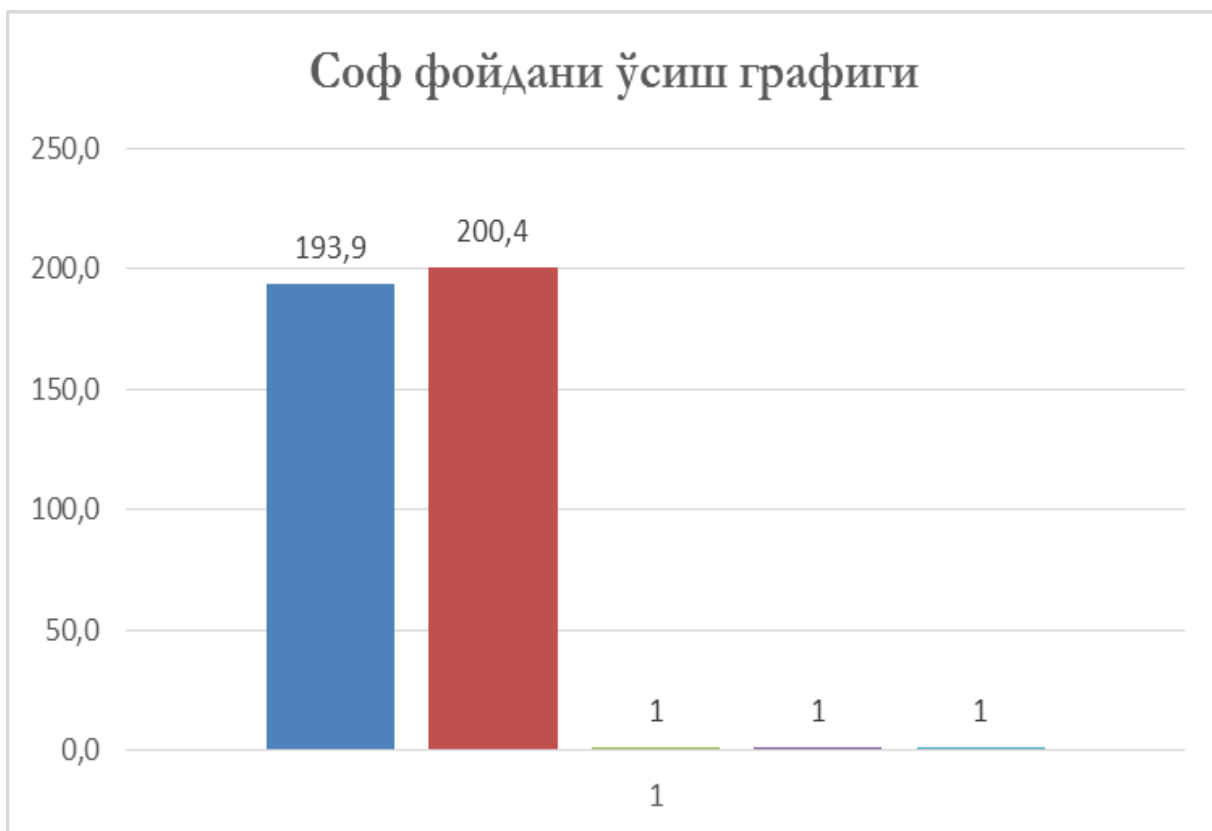
№	Номланиши	1 йил	2 йил	Жами
1	Маҳсулот ишлаб чиқаришдан жами тушум	77 000 000	77 308 000	154 308 000
2	Маҳсулот ишлаб чиқариш таннархи	23 966 372	23 519 783	47 486 155
3	Ялпи даромад	53 033 628	53 788 217	106 821 845
4	Бошқарувда ходимлари иш хаки	46 200	46 662	92 862
5	Бошқарув ходимлари иш хаки ажратма 15%	6 930	6 999	13 929
6	Солиқлар тулангунга кадар олинган фойда	52 980 498	53 734 556	106 715 054
7	Солиқ тўловлари 12%	6 357 660	6 448 147	12 805 806
8	Банк хизмати туловлари (0,2 % тушумдан)	154 000	154 616	308 616
10	Соф фойда	46 468 838	47 131 793	93 600 631
11	Инвестиция маблағларини қайтарилиши	46 200 000	46 200 000	92 400 000
11	Рентабеллик % (7/2)	221,3	228,7	225,0
12	Соф рентабеллик % (10/2)	193,9	200,4	197,1

ПУЛ ОКИМИ ВА ДИСКОНТЛАНГАН ПУЛ ОКИМИ

Жадвал № 30 Пул маблағлари ҳаракати

минг сўм

№	Кўрсаткичлар			Жами
		1-йил	2-йил	
I	Хисоб раками кредит айланмаси	77 000 000	77 308 000	154 308 000
	Хисоб раками дебет айланмаси			
1	Ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган материал харажатлар	8 750 000	8 798 186	17 548 186
2	Асосий ишлаб чиқаришдаги ишловчилар иш хаки харажатлари	5 820 000	5 878 200	11 698 200
3	Иш хакидан ижтимоий тулов ажратмалари	873 000	881 730	1 754 730
4	Коммунал харажатлар (электр, газ ва сув)	422 822	431 279	854 101
5	Транспорт харажатлари	262 500	263 946	526 446
6	Амортизация ажратмалари	7 140 000	6 581 400	13 721 400
7	Бошка харажатлар	698 050	685 042	1 383 092
8	Бошқарувда ходимлари иш хаки	46 200	46 662	92 862
9	Бошқарув ходимлари иш хаки ажратма 15%	6 930	6 999	13 929
10	Солиқлар тулангунга кадар олинган фойда	52 980 498	53 734 556	106 715 054
11	Солиқ тўловлари 12%	6 357 660	6 448 147	12 805 806
12	Банк хизмати туловлари (0,2 % тушумдан)	154 000	154 616	308 616

ХУЛОСА

Даромадлилик ва самарадорлик таҳлили шуни кўрсатмоқдаги лойиҳа рентабеллик даражаси ялпи ҳисобда 225 % ни ташкил қилмоқда. Шу ўринда ялпи харажатларга нисбатан соф рентабеллик ўрта ҳисобда 197,1 % ни ташкил қилмоқда. Бундан ташқари лойиҳанинг реал қопланиш муддати ялпи фойда ҳисобидан 46 ойни ташкил қилади. Реал қопланиш муддатининг лойиҳа давомийлик давридан камлиги лойиҳанинг молиявий–иқтисодий жозибадорлигидан хабар бериб турибди.

Таъкидлаб ўтилганидек юқори фойда нормалари лойиҳанинг барча турдаги инқирозлар ва рискларга чидамли эканлигини кўрсатмоқда. Ундан ташқари лойиҳанинг дастлабки даврида **100 дан** ортиқ иш ўринлари яратилиши кўзда тутилган. Лойиҳа даврида олиниши мумкин бўлган **93 600,6 млн. сўм** фойда ҳисобидан жалб қилинган инвестиция маблағларини қайтариш имконияти яратилади.

Барча келтирилган маълумотлар ва ҳисоб–китобларни ўрганиб чиқиб кўча ва яшаш уйлари учун “ақлли” ёритиш чироқлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун **11000,0 минг АҚШ доллари** миқдорида инвестиция киритишга қарор қилинди ва бу инвестицияни мақсадли сарфланиши бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади.
